Program dogodkov ob dnevu očarljivih rastlin 18. maj 2012

18. maj 2012, 9:00 - 17:00, Botanični vrt, Ižanska cesta 15, 1000 Ljubljana

Očarljivi pogled v rastline (Opazovanje rastlin z mikroskopom)

Rastline nas najprej očarajo s svojimi izgledom, ki ga bogatijo raznolike oblike, barve, vonjave, sposobnosti preživetja. Tokrat vas vabimo, da odkrijete še skriti notranji svet rastlin. Pogled v mikroskop vam bo razkril, kako so rastline zgrajene, kje se pretakajo njihovi sokovi, razumeli boste njihovo uporabno vrednost in spoznali, da je pogled v rastline pogled v osnovne zakonitosti življenja.

za šole in družine

organizira Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani, Jasna Dolenc Koce, jasna.dolenc.koce@bf.uni-lj.si, +386 (0)1 3203325

Vpogled v delovanje rastlin (Merjenje fotosinteze in transpiracije)

Rastline nas hipoma očarajo s svojim videzom, oblikami, barvami..., njihovo delovanje pa je včasih prav tako čarobno in osupljivo. Različni procesi v rastlini pogosto odražajo evolucijsko prilagoditev rastlin na pritrjen način življenja in njihovo izjemno sposobnost pridobivanja virov za življenje. S pomočjo sodobne merilne opreme vam bomo pokazali, kako v danih okoljskih razmerah rastline opravljajo fotosintezo in regulirajo oddajanje vode. Meritve boste na izbrani rastlini lahko opravili tudi sami.

za šole in družine

organizira Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani, Dominik Vodnik, dominik.vodnik@bf.uni-lj.si, +386 (0)1 3203291

Očarljiva drevesa (Praktični prikaz meritev različnih parametrov dreves)

Gozd je dinamičen, zanimiv a pogosto premalo znan ekosistem, vključno z rastlinami, ki v njem uspevajo in ga tvorijo. Drevesne vrste tvorijo v gozdnih tleh številne simbiontske povezave (mikoriza, aktinoriza in manj tesne povezave v rizosferi) in imajo skupaj s tlemi bistven pomen pri kroženju in prečiščevanju vode. Nadzemni delo so značilni po fotosintetski aktivnosti zelenih površin, rasti, ki jo lahko opazujemo z dentrometri in večsmernemu pretoku hranil in vode. Sistem lahko zmotijo ali porušijo številni patogeni organizmi, ki so tudi del ekosistema in katerih poznavanje je bistveno za celosten pogled na gozd.

za šole in družine

organizira Gozdarski inštitut Slovenije, Tine Grebenc, tine.grebenc@gozdis.si, +386 (0)1 2007845

Samo zdrave rastline so lepe in rodovitne (Praktični prikaz na stojnici)

Ali ste vedeli, da virusi, bakterije in glive podobno kot pri ljudeh tudi pri rastlinah povzročajo različne bolezni? Ali poznate katerega od številnih rastlinskih škodljivcev iz vrst žuželk in ogorčic (Nematoda)? Na delavnici bodo prikazani primeri obolelih rastlin, njihovi škodljivci in povzročitelji bolezni. Predstavili bomo tudi korake do diagnoze obolele rastline in njihovo zdravljenje.

za šole in družine

organizira Kmetijski inštitut Slovenije, Barbara Gerič Stare in Saša Širca, barbara.geric@kis.si, sasa.sirca@kis.si, +386 (0)1 2805262

18. maj 2012, 9:00 - 17:00, Botanični vrt,
Ižanska cesta 15, 1000 Ljubljana

Očarljivi odgovor rastlin na napad povzročiteljev bolezni
(Praktični prikaz na stojnici)

Ali veste, da imajo rastline tudi svoje zasebno življenje? Spoznali boste, kako se rastline med seboj in z drugimi živimi bitji sporazumevajo - tako kot mi, včasih prijazno, z lepimi darili, včasih fizično grobo, nekatere sovražnike tudi zastrupijo. Rastline tudi zbolijo - njihove bolezni povzročajo enaki povzročitelji in na podoben način kot naše bolezni; še več, za zdravljenje uporabljajo enake zdravilne učinkovine kot mi - v resnici smo si večino teh učinkovin od njih sposodili. Na delavnici bodo praktično prikazane metode, ki jih uporabljamo v znanosti o rastlinah. Nekatere boste lahko poskusili izvesti tudi sami.

za šole in družine

organizira Nacionalni inštitut za biologijo, Ana Lazar, ana.lazar@nib.si, +386 (0)5 9232842

Ko bakterije napadejo očarljive rastline (Praktični prikaz na stojnici)

Vas zanima, zakaj rastline zbolijo? Si ne predstavljate, kako izgledajo bakterije, ki napadajo rastline? Bi radi izvedeli, kako lahko pomagamo rastlinam? Na naši stojnici boste lahko spoznali čudovit pisan svet bakterij, ki povzročajo bolezni pri rastlinah. Pripravili vam bomo barvite epruvetke, ki nam pomagajo pri odkrivanju teh bakterij. Izvedeli boste zgodbo dveh paradižnikov, zakaj je en zbolel, drugi pa ne. Nadeli si boste lahko zaščitna očala in pod ultravijolično svetlobo pogledali svetlikajoče se bakterije. Navdušili vas bodo pisani dinozavri, ki bodo narisani s čudovitimi rastlinskimi bakterijami. Predstavili vam bomo osupljiv način zaščite rastlin pred bakterijami: na stojnici si boste lahko ogledali ogromno bakterijo, na katero bodo pritrjeni virusi bakteriofagi, da bi zaščitili očarljive rastline. Viruse bakteriofage boste pri naši stojnici lahko izdelali sami in jih za spomin odnesli domov. Z veseljem vas pričakujemo!

za šole in družine

organizira Nacionalni inštitut za biologijo, Tina Naglič, tina.naglic@nib.si, +386 (0)5 9232809

Od starih do novih sort kmetijskih rastlin (Praktični prikaz na stojnici)

V genski banki na Kmetijskem inštitutu Slovenije hranimo številne avtohtone in tradicionalne vrste in sorte kmetijskih rastlin, da jih ne bi izgubili in bodo uporabne še za prihodnje rodove. Pridite in videli boste, kako raznoliki so lahko fižol, solata, sadne vrste… Predstavili pa vam bomo tudi, kako požlahtnimo novo sorto krompirja in kako raziskujemo odziv rastlin na sušni stres.

za šole in družine

organizira Kmetijski inštitut Slovenije, Jelka Šuštar-Vozlič, jelka.vozlic@kis.si, +386 (0)1 2805188

Pilove skrivnostne očarljive rastline (Kviz)

Obiskovalci Pilovega dogodka bodo lahko sodelovali v kvizu o skrivnostnih rastlinah, katerih delček se bo skrival na razstavljenih fotografijah. Pravilne, pa tudi najbolj duhovite in ustvarjalne odgovore bomo nagradili z zloženko o skrivnostnih očarljivih rastlinah, Pilovo majico in posebno izdajo Pila o Darwinovem letu.

za šole in družine

organizira Pil, Jana Zirkelbach, Jana.Zlirkellbach@mkz.si

Očarljiva vprašanja o rastlinah (Kviz)

V Botaničnem vrtu poiščite kotiček z revijo Moj planet in se pomerite v reševanju očarljivih vprašanj o rastlinah! Obiskovalci si boste lahko vprašanje kar sami izžrebali, mi pa bomo po potrebi malo pomežiknili, namignili ali kako drugače pomagali – nazadnje pa še nagradili!

za šole in družine

organizira Moj Planet, Jasna Merc, Jasna.Merc@mkz.si

18. maj 2012, ob 10h in 16h, trajanje 1 uro, Botanični vrt, Ižanska cesta 15, 1000 Ljubljana

Vodeni ogled botaničnega vrta

Botanični vrt predstavlja zbirko živega rastlinskega materiala in s tem obiskovalcem nudi celovit in zanimiv vpogled v rastlinski svet. Kot živa rastlinska zbirka je pomemben pri ohranjanju različnih rastlinskih vrst. Obiskovalci bodo tako na vodenem ogledu vrta spoznali rastline različnih življenjskih prostorov in njihove včasih celo zelo nenavadne prilagoditve na okoljske dejavnike.

za vse ciljne skupine

organizira Botanični vrt Univerze v Ljubljani, Blanka Ravnjak, botanicni.vrt@siol.net, +386 (0)1 4271280

18. maj 2012, ob 11h in 15h, trajanje 1 uro, zbirno mesto: Botanični vrt, Ižanska cesta 15, 1000 Ljubljana; voden sprehod bo potekal po Ljubljanskem gradu ali Golovcu

Botanični sprehod

Flora Slovenije je bogata. Samo praprotnic in semenk imamo čez 3000 vrst, k temu pa lahko prištejemo še primerljivo, vendar zelo nepopolno znano, število mahov in alg. Največje vrstno bogastvo se kaže v zahodni Sloveniji, na Primorskem in v Alpah, a tudi na čisto običajnem travniku ali v gozdu lahko najdemo 50 in več vrst. Najlepše obdobje cvetenja v osrednji Sloveniji je konec maja in v začetku junija, barvitost cvetja pa lahko opazujemo vse od marca do oktobra s posameznimi vrstami cvetočimi celo pozimi. Mnoge vrste lahko občudujemo čisto na pragu Ljubljane, na Ljubljanskem gradu ali na Golovcu, kamor vas bomo popeljali na voden botanični sprehod, med katerim vam bomo pokazali očarljive rastline, ki rastejo ob poti.

za vse ciljne skupine

organizira Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani, Simona Strgulc-Krajšek, simona.strgulc@bf.uni-lj.si, +386 (0)1 3203330

18. maj 2012, ob 17h, Botanični vrt, Ižanska cesta 15, 1000 Ljubljana

Razglasitev rezultatov literarnega natečaja Dan v življenju rastline

Razglašeni bodo zmagovalci literarnega natečaja Dan v življenju rastline.

za šolarje

organizira Pil, Jana Zirkelbach, Jana.ZIirkellbach@mkz.si

18. maj 2012, ob 17h, Botanični vrt, Ižanska cesta 15, 1000 Ljubljana

Otvoritev fotografske razstave Rastline navdušujejo in razglasitev rezultatov fotografskega natečaja

Na fotografski razstavi bodo razstavljene najboljše fotografije iz vsake od od treh kategorij fotografskega natečaja Rastline navdušujejo - Rastline v ekstremnih razmerah, Rastline od blizu in Rastline, ki nam pomagajo živeti. Na otvoritvi razstave bodo razglašeni tudi zmagovalci fotografskega natečaja.

za vse ciljne skupine

organizira Slovensko društvo za biologijo rastlin, Urška Čepin in Meti Buh-Gašparič, urska.cepin@nib.si, meti.buh.gasparic@nib.si, +386 (0)5 9232827, +386 (0)5 9232817

18. maj 2012, ob 18h, Botanični vrt, Ižanska cesta 15, 1000 Ljubljana

Očarljive rastline (Predavanje)

Rastline - stotine milijonov let samostojnega razvoja na Zemlji, desetine milijonov let skupnega razvoja z opraševalci, deset tisoč let v službi človeka, dva tisoč let odkrivanja njihove edinstvenosti in očarljivosti. Le nekaj desetin let pa je minilo od spoznanja, da rastline niso le ozadje živalskemu svetu, da živijo izjemno zanimivo zasebno življenje, da se na raznolike načine sporazumevajo med seboj in z drugimi živimi bitji in da so nam v svojih odgovorih na notranje in zunanje okolje celo zelo podobne.

za študente in odrasle

organizira Slovensko društvo za biologijo rastlin, Marina Dermastia, marina dermastia@nib.si, +386 (0)5 9232805

1. marec - 3. maj 2012, sodelovanje preko spleta
Fotografski natečaj RASTLINE NAVDUŠUJEJO

Radi fotografirate rastline? Iz majhnega semena, posajenega v tla, zrastejo najrazličnejša nova zelena življenja, od katerih je odvisno preživetje vseh živali in ljudi na našem planetu. Opazujte, kako so rastline vpletene v naš svet in sodelujte na fotografskem natečaju Rastline navdušujejo z objavo fotografije v eni od treh kategorij - rastline v ekstremnih razmerah, rastline od blizu in rastline, ki nam pomagajo živeti. Najboljše fotografije bodo javno razstavljene na fotografski razstavi v Botaničnem vrtu.

za amaterske in profesionalne fotografe, posebej so vabljeni tudi osnovnošolci

fotografski natečaj je odprt od 1. marca do 3. maja 2012, razglasitev zmagovalcev bo 18. maja 2012 ob 17h v Botaničnem vrtu, Ižanska cesta 15, 1000 Ljubljana

svetovni splet: http://www.nib.si/index.php/projekt

organizira Slovensko društvo za biologijo rastlin, Urška Čepin in Meti Buh-Gašparič, urska.cepin@nib.si, meti.buh.gasparic@nib.si, +386 (0)5 9232827, +386 (0)5 9232817

1. april - 3. maj 2012, sodelovanje po pošti
Literarni natečaj DAN V ŽIVLJENJU RASTLINE

Na literarnem natečaju Dan v življenju rastline lahko sodelujejo otroci tako, da na največ dveh straneh (oz. približno 5000 znakih) napišejo domišljijski spis o tem, kako so za en dan postali izbrana rastlina, kaj se jim je zanimivega pripetilo, kaj so doživljali in sploh, kako je biti zanimiva rastlina... Več in bolj podrobno bo seveda napisano v aprilskem Pilu.

za šolarje

organizira Pil, Jana Zirkelbach, Jana.ZIirkellbach@mkz.si

16. april 2012, ob 12h, Prirodoslovni muzej Slovenije, Prešernova 20, 1000 Ljubljana
Tiskovna konferenca ob izidu vodnika
ALPSKI BOTANIČNI VRT JULIANA

Tiskovna konferenca ob izidu vodnika Alpski botanični vrt Juliana bo posvečena tudi Dnevu očarljivih rastlin, saj v našem najstarejšem alpskem botaničnem vrtu v Trenti predstavljamo rastlinsko raznolikost in skrbimo za ohranitev in predstavitev predvsem alpskega in kraškega rastlinskega sveta Slovenije.

za novinarje

organizira Prirodoslovni muzej Slovenije, Nada Praprotnik, npraprotnik@pms-lj.si

18. maj – 18. junij 2012, Botanični vrt, Ižanska cesta 15, 1000 Ljubljana; otvoritev razstave bo 18. maja 2012 ob 17h
Fotografska razstava RASTLINE NAVDUŠUJEJO

Na fotografski razstavi bodo razstavljene najboljše fotografije iz vsake od treh kategorij fotografskega natečaja Rastline navdušujejo - Rastline v ekstremnih razmerah, Rastline od blizu in Rastline, ki nam pomagajo živeti. Zmagovalci fotografskega natečaja bodo razglašeni na otvoritvi razstave.

za vse ciljne skupine

organizira Slovensko društvo za biologijo rastlin, Urška Čepin in Meti Buh-Gašparič, urska.cepin@nib.si, meti.buh.gasparic@nib.si, +386 (0)5 9232827, +386 (0)5 9232817

18. maj 2012, 09:00 - 17:00, Brdo pri Lukovici 5, 1252 Lukovica
OGLED POSKUSNEGA SADOVNJAKA

Skupaj si bomo ogledali poskusni sadovnjak, ki obsega skoraj 17 ha nasadov različnih sadnih vrst, od pečkarjev (jablane, hruške), koščičarjev (češnje, slive) do lupinarjev in jagodičja, najde pa se tudi kakšna ekzotična vrsta, npr. nashi. Predstavili vam bomo, kaj se v tem času dogaja v sadovnjaku, kako skrbimo zanj in katere poskuse vse izvajamo.

za šole, družine in odrasle

organizira Kmetijski inštitut Slovenije, Roman Mavec, roman.mavec@kis.si; +386 (0)31 537 449

18. maj 2012, 8:00 - 18:00, Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije, Cesta Žalskega tabora 2, 3310 Žalec
OČARLJIVE RASTLINE NA INŠTITUTU ZA HMELJARSTVO IN PIVOVARSTVO SLOVENIJE V ŽALCU

Zdravilne in aromatične rastline zajemajo veliko število vrst. V okviru Dneva očarljivih rastlin bo potekal dan odprtih vrat v Vrtu zdravilnih in aromatičnih rastlin na IHPS v Žalcu. Predstavili bomo Vrt zdravilnih in aromatičnih rastlin na IHPS, kjer raste zbirka okoli 250 različnih zdravilnih in aromatičnih rastlin. Obiskovalci bodo imeli možnost spoznavanja in pridobivanja novih znanj o uporabnosti zdravilnih in aromatičnih rastlin ter hmelja, kot industrijske in zdravilne rastline. Na voljo bodo tudi sadike zdravilnih in aromatičnih rastlin ter hmelja.

za šole, družine in posameznike

organizira Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije, Nataša Ferant, natasa.ferant@ihps.si, +386 (0)3 7121635

18. maj 2012, ob 18h, Arboretum Volčji Potok, Volčji Potok 3, 1235 Radomlje
OSUPLJIVA DREVESA (Delavnica)

Drevesa so največje kopenske rastline. Kako živijo? S čim se hranijo? Iz česa je njihovo telo zgrajeno? Kako potujejo? Kako se branijo pred rastlinojedi, pred mehanskimi poškodbami, pred ognjem? Dlavnica bo vključevala ogled nekaj najzanimivejših predstavinikov iz arboretske drevninske zbirke in poskuse, ki jih bodo izvedli udeleženci delavnice.

za splošno publiko (odrasli in družine)

organizira Arboretum Volčji Potok, Matjaž Mastnak, matjaz.mastnak@arboretum.si, +386 (0)1 8312345

18. maj 2012, 10:00 - 18:00, Prirodoslovni muzej Slovenije, Prešernova 20, 1000 Ljubljana
Prost vstop v PRIRODOSLOVNI MUZEJ SLOVENIJE

Ta dan je tudi Mednarodni dan muzejev in zato ni vstopnine v Prirorodoslovni muzej Slovenije in v alpski botanični vrt Juliana v Trenti. V muzeju bomo posebej opozorili na botanično vitrino, v kateri so v sliki in besedi predstavljeni naši najstarejši herbariji in del vzorcev kranjskih (slovenskih) vrst lesa.

za vse ciljne skupine

organizira Prirodoslovni muzej Slovenije, Nada Praprotnik, npraprotnik@pms-lj.si

18. maj 2012, 15:30 - 16:30, Prirodoslovni muzej Slovenije, Prešernova 20, 1000 Ljubljana

OGLED NAJSTAREJŠEGA HERBARIJA NA SLOVENSKEM

V razstavni dvorani z alpsko dioramo bo na ogled najstarejši herbarij na Slovenskem iz leta 1696. Herbarij je v obliki velike knjige in ga je zbral zdravnik Janez Krstnik Flysser iz Ljutomera. Predstavila ga bo dr. Nada Praprotnik, vodja Kustodiata za botaniko.

za vse ciljne skupine

organizira Prirodoslovni muzej Slovenije, Nada Praprotnik, npraprotnik@pms-lj.si

18. maj 2012, ob 11h in 17h, Botanični vrt Univerze v Mariboru, Pivola 10, 2311 Hoče

DAN OČARLJIVIH RASTLIN V BOTANIČNEM VRTU UNIVERZE V MARIBORU (Voden ogled)

Botanični vrt Univerze v Mariboru v svojih rastlinskih zbirkah skriva mnoge zanimive uporabne, užitne, strupene in okrasne rastline. Na Dan čudovitih rastlin vabimo obiskovalce, da na brezplačnem strokovnem vodenju po vrtu spoznajo delček velikega rastlinskega bogastva, ki ga ponujamo v prečudovitem ambientu pod Pohorjem. Botanični vrt je razdeljen na sedem večjih enot, na več kot osmih hektarjih površin. Na gredicah sistemskega polja bomo opazovali bomo zgradbo in očarljivost cvetov, spoznavali načine opraševanja in razširjanja plodov. Predstavili vam bomo kultivirane rastline skozi zgodovino in pomen le-teh za človeka. Različni kultivarji vrtnic v rozariju bogatijo osrednji del vrta z živimi barvami in prijetnim cvetličnim vonjem. Obvodne površine v vrtu so zasajene z bogato zbirko perunik, ki so najlepše prav v maju. Ob pinetumu spomladi cveti več kot sto kultivarjev narcis. V vrtu se bomo sprehodili tudi skozi nasad starih sort jablan in hrušk, vrt zdravilnih rastlin in jagodičevja. Vabimo vas, da se nam prav tako pridružite 24. maja 2012 na praznovanju desete obletnice botaničnega vrta.

za vse ciljne skupine ter učence osnovnih in srednjih šol

organizira Botanični vrt Univerze v Mariboru, Andrej Šušek, andrej.susek@uni-mb.si, +386 (0)2 3209005; Andreja Urbanek Krajnc, andreja.urbanek@uni-mb.si, +386 (0)2 3209053

19. maj 2012, ob 10h, 11h, 12h, 13h in 14h, Alpski botanični vrt Juliana, Trenta

VODSTVO V ALPSKEM BOTANIČNEM VRTU JULIANA

Vodila bo strokovni vodja vrta dr. Nada Praprotnik. Juliana je naš najstarejši alpski botanični vrt. V njem uspeva okrog 600 različnih vrst rastlin, med njimi tudi take, ki rastejo samo v Sloveniji. Od drugih alpskih botaničnih vrtov po Evropi se razlikuje po pestri mešanici alpskih in kraških rastlin.

za vse ciljne skupine

organizira Prirodoslovni muzej Slovenije, Nada Praprotnik, npraprotnik@pms-lj.si

23. in 24. maj 2012, Alpski botanični vrt Juliana, Trenta

XIV. BELARJEVI DNEVI

Belarjevi dnevi počastijo Evropski dan parkov, letos pa bodo na pobudo Prirodoslovnega muzeja Slovenije opozorili tudi na Dan očarljivih rastlin. V okviru Belarjevih dni muzej omogoči udeležencem brezplačen vstop in strokovno vodenje dr. Nade Praprotnik, ki bo ob letošnjem dnevu Očarljivih rastlin poudarila vlogo rastlin pri ohranjanju narave.

za učenke in učence petih razredov osnovnih šol iz okolice Triglavskega narodnega parka

organizira Triglavski narodni park, Nada Praprotnik, npraprotnik@pms-lj.si